

การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

*Developing Understanding of the Use of Thai Language Skills of
Mathayomsuksa 1 Students Using High-Level Questioning*

สุวิกรม มาประณีต

Suvikrom Mapraneat

อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง และ 2) ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกครอบคลุมทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาไทย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟังการดูและการพูด 4) หลักการใช้ภาษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำแบบวัดทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ 50% 2) คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน 3) ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนเมื่อเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูงส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยสูงขึ้น

คำสำคัญ: ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทย เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the understanding of the use of Thai language skills of Mathayomsuksa 1 students before and after learning with through high-level questioning technique, and 2) study the understanding of the use of Thai language skills of students using high-level questioning technique. The target population in this study was 39 Mathayomsuksa 1 students of a school in Bangkok, carried out in the second semester of 2015 academic year. The research tool was a test on understanding of the use of Thai language skills, which comprised of 30 multiple-choice items, covering 4 skills which were 1) reading 2) writing 3) listening/observing/speaking and 4) Thai language principles and usage. The data were mean, standard deviation and content analysis. The results of the study revealed that 1) most students passed the test on understanding of the use of Thai language skills where 50% is the passing mark. 2) the posttest scores on understanding of the use of Thai language skills of the students were higher than the pretest scores. —3) with the high-level questioning, students were able to improve their understanding of the use of Thai language skills to a higher level.

Keywords: Understanding the of Use of Thai Language Skills, High-Level Questioning, Technique

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนภาษาไทยให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี โดยผู้เรียนสามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนต้องรู้กฎเกณฑ์การใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย ภูมิใจในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) แต่จากผลการสอบโอเน็ตจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ในระยะที่ผ่านมาผลการสอบวิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยไม่ถึง 50% เมื่อปี พ.ศ. 2556 ผลการสอบโอเน็ตจากการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการทดสอบ ป.6 พบว่าวิชาภาษาไทยมีผู้เข้าสอบ 734,820 คน คะแนนเฉลี่ย 45.02 ส่วนการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการทดสอบ ม.3 พบว่าวิชาภาษาไทยมีผู้เข้าสอบ 680,652 คน คะแนนเฉลี่ย 44.25 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการทดสอบ ม.6 พบว่าวิชาภาษาไทยมีผู้เข้าสอบ 413,819 คน คะแนนเฉลี่ย 49.26 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2557) ซึ่งค่าคะแนนเฉลี่ยภาษาไทยทั้ง 3 ระดับชั้นต่ำกว่าเกณฑ์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งข้อสอบที่ใช้วัดเป็นข้อสอบเน้นการคิดวิเคราะห์ดังที่ สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ (2557) กล่าวว่า การทดสอบระดับชาตินั้นข้อสอบจะต้องยากเพราะเป็นการวัดผลรวบยอดเน้นเรื่องกระบวนการคิดวิเคราะห์ สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนในวิชาภาษาไทยที่ต้องมีการพัฒนาโดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553) กล่าวว่า ระบบการศึกษาไทยภายหลังปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มให้ความสำคัญในการส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชน ทำให้มีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และมีทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี การสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นหนทางหนึ่งที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาไทย การพัฒนาการคิดของผู้เรียนจึงอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนดังที่

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวว่า การสอนเพื่อให้เกิดการคิดเป็น การสอนแนวทางที่จะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการให้ผู้เรียนคิด

คำตอบซึ่งต้องเป็นคำตอบที่เกิดจากการวิเคราะห์ การจัดหมวดหมู่ ประเมินข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ก่อนตอบคำถาม การสอนเพื่อให้เด็กคิดเป็น อาจจะเป็นการใช้วิธีแทรกในบทเรียนวิชาต่าง ๆ ที่รวมไว้ในหลักสูตร ในการสอนคิดให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ มีหลายวิธี วิธีการหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดได้เป็นอย่างดี คือสอนด้วยการใช้คำถาม ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553) กล่าวว่า การถามเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการเรียนรู้และการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและพัฒนาความคิดใหม่ ๆ กระบวนการถามจะช่วยขยายทักษะการคิดทำความเข้าใจให้กระจ่าง ได้ข้อมูลย้อนกลับทั้งด้านการเรียนการสอน ก่อให้เกิดยุทธศาสตร์การทบทวน เกิดความเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่าง ๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น และเกิดความท้าทาย ผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จะรับข้อมูลเพื่อ

การเรียนรู้ จำเป็นต้องอาศัยการใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการคิดเพื่อแสวงหาแนวทาง หาวิธีการ และตอบคำถามในสิ่งที่สงสัยหรืออยากรู้ การใช้คำถามจึงหมายถึงการใช้ประเภทของคำถามเป็น และรู้จักลักษณะการถามที่ดี การใช้ประเภทของคำถามทั้งคำถามง่ายและคำถามยาก หรือทั้งคำถามแคบและคำถามกว้าง หรือทั้งคำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง (อรพรรณ บุตรกัตถัญญ และศศิเทพ ปิติพรเทพิน, 2555) คำถามที่ใช้สอนคิดต้องไม่เป็นคำถามระดับความจำ แต่เป็นคำถามเพื่อให้เกิดการคิด โดยนำทักษะการคิดตามแนวคิดของ Benjamin Bloom (1956) มาเป็นแนวในการตั้งคำถามคือ 1) ถามความจำ 2) ถามความเข้าใจ 3) ถามการนำไปใช้ 4) ถามการวิเคราะห์ 5) ถามการสังเคราะห์ 6) ถามการประเมินค่า ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555) กล่าวถึงการแบ่งระดับคำถามเป็น 2 ระดับ คือคำถามระดับต่ำ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงซึ่งได้จากความจำและการสังเกต มักมีคำตอบเดียว ได้แก่ 1) ถามให้สังเกต 2) ถามให้ทบทวนความจำ 3) ถามให้บอกความหมายหรือคำจำกัดความ 4) ถามให้ชี้บ่ง 5) ถามนำ 6) ถามเร้าความสนใจ ส่วนคำถามระดับสูง เป็นคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้ตอบใช้ความคิดนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานแล้วสรุปหาคำตอบเกิดทักษะการคิดอย่างมีระบบ ได้แก่ 1) ถามให้อธิบาย 2) ถามให้เปรียบเทียบ 3) ถามให้จำแนกประเภท 4) ถามให้ยกตัวอย่าง 5) ถามให้

วิเคราะห์ 6) ถามให้สังเคราะห์ 7) ถามให้ประเมินค่า สอดคล้องกับ McTighe (1991) ได้กล่าวว่าผู้สอนที่ใช้คำถามที่ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงจะช่วยยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ดังนั้นการใช้คำถามระดับสูงในกระบวนการเรียนการสอนจึงช่วยเสริมสร้างความสามารถในการคิด ส่งผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาความเข้าใจในการใช้ทักษะภาษาไทย สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ ปะนามะสา (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค 9 คำถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ และสอดคล้องกับ มนธิรา ภูมิลี ขวลิต ชูกำแพง กุศล ศรีสารคาม (2557) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด ผลการศึกษาพบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย หลังเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการใช้คำถาม เท่ากับ 0.6044 หมายความว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.44 รวมทั้งสอดคล้องกับวรเทพ รักษาพงศ์ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการสอนที่เน้นการใช้คำถามและแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนวัดท่าเรือ "อุตสาหกรรมวิทยาคาร" ผลการศึกษาพบว่าการสอนที่เน้นการใช้คำถามและแผนผังความคิดนักเรียนโรงเรียนวัดท่าเรือ "อุตสาหกรรมวิทยาคาร" ตามความเห็นในภาพรวม หลังทดลองอยู่ในระดับมาก ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้คำถามและแผนผังความคิดพบว่าครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องราวที่อ่านหรือฟัง และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ภาพรวมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

จากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมา มีการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการสอนต่าง ๆ มาแล้ว พบว่าผู้เรียนยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความเข้าใจในการใช้ทักษะภาษาไทย โดยที่ผู้เรียนยังไม่แม่นยำในเรื่อง

กฎเกณฑ์ทางภาษา ส่งผลต่อการเข้าใจและการใช้ทักษะทางภาษาที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การศึกษาผลงานวิจัยและข้อมูลต่าง ๆ พบว่า การใช้คำถามระดับสูงช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนหลาย ๆ ด้าน จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไปการใช้วิธีตั้งคำถาม

นิยามศัพท์

ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทย

หมายถึง การตัดสินใจเลือกคำตอบที่แสดงข้อความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่าน การเขียน การฟังการดู การพูด และหลักการใช้ภาษาไทย โดยวัดจากแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง หมายถึง กลวิธีการใช้คำถามระดับสูงเพื่อช่วยให้ขั้นตอน

การสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวความคิดหลัก กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด โดยใช้คำถามให้อธิบาย คำถามให้เปรียบเทียบ คำถามให้จำแนกประเภท คำถามให้ยกตัวอย่าง คำถามให้วิเคราะห์ คำถามให้สังเคราะห์ คำถามให้ประเมินค่า

คำถามระดับสูง หมายถึง คำถามที่ส่งเสริมให้ผู้ตอบใช้ความคิด นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานแล้วสรุปหาคำตอบ โดยคำตอบที่ได้อาจมีหลายคำตอบ ผ่านการคิดจากคำถามให้อธิบาย คำถามให้เปรียบเทียบ คำถามให้จำแนกประเภท คำถามให้ยกตัวอย่าง คำถามให้วิเคราะห์ คำถามให้สังเคราะห์ คำถามให้ประเมินค่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

2. เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 39 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวคิดหลัก ที่เป็นการเข้าใจเกี่ยวกับการใช้

ทักษะภาษาไทย ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย จำนวน 7 แผน มีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ประสานงานวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวความคิดหลัก กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยไม่มีข้อแก้ไข จึงสามารถนำไปใช้ได้ ใช้เวลาสอน 7 คาบ กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามระดับสูงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดทุกขั้นตอนการสอนโดยนำคำถามระดับสูงมาใช้ประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนประกอบหลัก 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้	เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง	ตัวอย่างคำถาม
1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2. แนวความคิดหลัก	1. ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้คำถามให้วิเคราะห์ 2. ใช้คำถามที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้อย่างถูกต้องโดยใช้คำถามให้วิเคราะห์ 3.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียนใช้คำถามที่ช่วยนักเรียน	1. เราเรียนบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองไปเพื่ออะไร 2. หลักการพูดที่ดีควรเป็นอย่างไร

<p>3. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>คิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ในปัจจุบัน โดยใช้คำถามให้อธิบาย</p> <p>3.2 ในระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถใช้คำถามขั้นสูงได้ทุกประเภท กระตุ้นให้นักเรียนค้นหาข้อมูลมาตอบคำถามด้วยตนเอง</p> <p>3.2.1 คำถามให้อธิบาย</p> <p>3.2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ</p> <p>3.2.3 คำถามให้จำแนกประเภท</p> <p>3.2.4 คำถามให้ยกตัวอย่าง</p> <p>3.2.5 คำถามให้วิเคราะห์</p> <p>3.2.6 คำถามให้สังเคราะห์</p> <p>3.2.7 คำถามให้ประเมินค่า</p>	<p>3.1 ทำไม่ร้อยแก้วจึงต่างกับร้อยกรอง</p> <p>3.2.1 เราจะพิจารณาอย่างไรว่าคำใดเป็นนามชี้เฉพาะ</p> <p>3.2.2 โครงสร้างประโยคนี้เหมือนหรือต่างกับประโยคอื่นอย่างไร</p> <p>3.2.3 จงจำแนกจดหมายต่อไปนี้ว่าเป็นจดหมายประเภทใด</p> <p>3.2.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำลักษณนาม</p> <p>3.2.5 เหตุใดหนองจิ่งไม่ยอมออกจากกองอุจจาระ</p> <p>3.2.6 จากนิทานเรื่องกบให้คุณหลังจากตอนจบแล้วกบจะเป็นอย่างไรต่อไป</p> <p>3.2.7 จากนิทานเรื่องกบให้คุณตัวละครใด ฉลาดที่สุด</p>
<p>4. สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้</p>	<p>4. การใช้สื่อการเรียนการสอนร่วมกันเข้ากับการตั้งคำถาม เป็นวิธีการหนึ่งในการดึงดูดให้นักเรียนเกิดการคิดตาม เกิดความตื่นตัวและเพิ่มความน่าสนใจให้แก่เนื้อหามากยิ่งขึ้น โดยใช้คำถามให้คิดค้นหาความจริงหรือแยกแยะคือคำถามให้วิเคราะห์</p>	<p>4 จากเรื่องเสน่ห์บนกองอุจจาระ ประโยคใดที่เป็นข้อคิดเห็น</p>
<p>5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p>	<p>5. ใช้คำถามขั้นสูงได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการประเมิน ใช้คำถามให้อธิบายเพื่อต้องการรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียน คำถามให้จำแนกประเภท เพื่อให้นักเรียนรู้จักจัดหมวดหมู่โดยใช้เกณฑ์ คำถามให้สังเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเป็นต้น</p>	<p>5 มีวิธีการใดที่บอกได้ว่าบุคคลมีมารยาทในการพูดหรือไม่</p>

2. แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาที่เป็นทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาไทยใน 4 ประเด็นคือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด และหลักการใช้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้สร้างคำถามตามแนวคิดระดับขั้นของการใช้ความคิดพุทธิพิสัยของ Benjamin Bloom (1956) และ Anderson and Krathwohl (2001) จำแนกเป็นความรู้ความจำ 9 ข้อ ความเข้าใจ 3 ข้อ การนำไปใช้ 6 ข้อ การวิเคราะห์ 9 ข้อ การ

สังเคราะห์ 1 ข้อ และการประเมินค่า 2 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ภาษาและความสอดคล้องตรวจสอบข้อคำถามทั้งหมด 3 คน มีค่า IOC เท่ากับ 0.86 แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน ผู้วิจัยได้ปรึกษานักวัดผลและผู้เชี่ยวชาญ ในการทดลองเครื่องมือควรใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหามาแล้ว จึงได้เลือกใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ และเป็นโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งมีค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.20-0.80 ค่า

อำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20-0.72 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 แล้วนำไปวัดจริงกับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยเก็บข้อมูลดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน โดยเก็บข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยด้วยแบบวัดทักษะการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทำแบบวัด 30 นาที

2. การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน นำข้อมูลที่ได้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียนที่ศึกษาโดยใช้แบบบันทึกหลังสอน แบบฝึกเสริมทักษะ และใบกิจกรรมการเรียนรู้

3. การทดสอบหลังเรียน โดยเก็บข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยด้วยแบบวัดทักษะการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาทำแบบวัด 30 นาที การใช้ แบบทดสอบก่อน-หลัง เป็นชุดเดียวกัน เนื่องจากผู้วิจัยต้องการดูการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน โดยก่อนและหลังเวลาห่างกันประมาณ 7 สัปดาห์ นอกจากนี้ได้สอบถามนักเรียนเพิ่มเติมในกรณีที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามในแบบวัดไม่ถูกต้องหลังจากการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 วิเคราะห์ทักษะการเรียนวิชาภาษาไทยซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดฯ

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลของคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง เมื่อเทียบกับเกณฑ์การเรียนรู้ 50% ของคะแนนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

1.2 เปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

1.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบวัดฯ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากคะแนนก่อน-หลังการเรียนเทียบกับเกณฑ์การเรียนรู้ 50% ของคะแนนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2. การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

วิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกหลังสอน แบบฝึกเสริมทักษะ และใบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ปรากฏผลดังนี้

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง

จากการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย ผ่านเกณฑ์ 50% ซึ่งเป็น การตัดสินใจในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ระบบผ่านและไม่ผ่านโดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผ่านแต่ละรายวิชาที่ร้อยละ 50 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ทั้งก่อนและหลังทำแบบวัดฯ ดังตารางที่ 1

(N = 39)

การวัด	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนเรียน	30	20.31	3.40
หลังเรียน	30	22.03	3.29

2. เปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียนโดยภาพรวม

(N = 39)

ทักษะ	การวัด	คะแนนเต็ม	μ	σ
การอ่าน	ก่อนเรียน	9	6.46	11.35
	หลังเรียน	9	7.00	10.19
การเขียน	ก่อนเรียน	7	3.62	12.38
	หลังเรียน	7	4.26	12.16
การฟัง การดู การพูด	ก่อนเรียน	6	5.18	2.50
	หลังเรียน	6	5.64	1.51
หลักการใช้ภาษาไทย	ก่อนเรียน	8	5.05	8.73
	หลังเรียน	8	5.13	9.46

จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยจากแบบวัดฯ พบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านทุกทักษะ อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นที่น่าสนใจ

จากการวิจัยโดยผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยในแต่ละด้าน ตามประเด็นที่นักเรียนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเพิ่มเติมดังนี้

1. การอ่าน

1.1 การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง

เมื่อนักเรียนทำแบบวัดฯด้านการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ในข้อ 2 นักเรียนร้อยละ 53.85 เลือกคำตอบได้ถูกต้อง รองลงมาคือเลือกตัวเลือกข้อที่ 4 (ร้อยละ 23.08) ซึ่งตัวเลือกที่ 4 มีคำตอบใกล้เคียงกับข้อที่ถูกแต่การให้เหตุผลต่างกัน คือการอ่านคำว่าอภิวินท์ ในบทร้อยกรองต้องอ่านให้รับสัมผัสกับคำข้างหน้า คือ เคารพอภิวินท์ อ่านว่า อบ-พิ-วัน ในขณะที่ตัวเลือกข้อ 4 อ่านว่า อบ-พิ-วัน เหมือนกันแต่ให้เหตุผลที่อ่านว่าเป็นการอ่านตามหลักเกณฑ์คำภาษาบาลีสันสกฤต ซึ่งไม่ถูกต้อง และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้วนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.44 เลือกคำตอบได้ถูกต้องมากขึ้นในข้อ 1 ส่วนข้อ 2 นักเรียนตอบถูกร้อยละ 64.1 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจการออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองมากขึ้น

1.2 การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

เมื่อนักเรียนทำแบบวัดฯด้านการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านซึ่งอยู่ในข้อ 3-5 จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ในข้อ 3 พบว่า

นักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.41) เลือกคำตอบตัวเลือกที่ 1 ซึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้อง มีเพียงร้อยละ 7.69 ที่เลือกตัวเลือกที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้วนักเรียนส่วนใหญ่เลือกตัวเลือกที่ 1 ร้อยละ 48.72 และเลือกตัวเลือกที่ 3 ร้อยละ 15.38 ทั้งนี้ ได้ถามนักเรียนที่เลือกคำตอบข้อนี้ด้วยเหตุผลใด นักเรียนเลือกคำตอบที่ 1. อันตรายจากโรคอ้วน เพราะอ่านข้อความที่มีเนื้อหากล่าวถึงอันตรายของโรคอ้วน โดยมีข้อมูลจากการสำรวจช่วงอายุ และช่วงเวลาที่เป็นโรคอ้วน และโรคอ้วนยังส่งผลต่อโรคต่าง ๆ ตามมา แต่เนื้อความในตอนท้ายที่สำคัญ เพราะเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียน กล่าวถึงปัญหาโรคอ้วนที่กล่าวไปแล้วจำเป็นต้องป้องกันและรักษา ดังนั้นใจความสำคัญจึงอยู่ที่ตอนท้าย ส่วนข้อความก่อนหน้านั้นเป็นการแสดงให้เห็นปัญหาและอันตรายของโรคอ้วนเพื่อนำเข้าสู่จุดประสงค์ของผู้เขียน การอ่านจับใจความนี้ นักเรียนจะต้องวิเคราะห์เนื้อเรื่องให้ครอบคลุม เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อเรื่องที่ถูกต้องที่สุด

1.3 การอ่านแล้วระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับและคำที่มีความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน

เมื่อนักเรียนทำแบบวัดฯด้านการอ่านที่ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับและคำที่มีความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่านซึ่งอยู่ในข้อ 7-9 จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อที่ 7 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.85) เลือกตัวเลือกที่ 4 และเลือกตัวเลือกที่ 3 รองลงมา ร้อยละ 41.03 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้วนักเรียนส่วนใหญ่เลือกตัวเลือกที่ 4 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ร้อยละ 71.79 เมื่อสังเกตจากการเลือกคำตอบตัวเลือกที่ 3 เป็นคำตอบที่ใกล้เคียงกับคำตอบที่เป็นตัวเลือกที่ 4 โดยคำถามมีอยู่ว่า คำว่าหนูในข้อความใดมีความหมายว่าผู้มีฝีมือด้อย คำตอบที่เป็นตัวเลือกในข้อ 3 คือ ของหนู ๆ แบบนี้ใครก็ทำได้ “ของหนู ๆ” ในที่นี้หมายถึงง่าย ส่วนตัวเลือกที่ 4 คือวอลเลย์บอลทีมนี้เป็นหมูสนาม “หมูสนาม” หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือด้อย แพ้ได้โดยง่าย เมื่อนักเรียนอ่านตัวเลือกที่ 3. ของหนู ๆ แบบนี้ใครก็ทำได้ และ 4. วอลเลย์บอลทีมนี้เป็นหมูสนาม อาจยังไม่แน่ใจในคำตอบ แต่เมื่อดูบริบทประกอบจะสามารถเลือกคำตอบได้ถูกต้องโดยนำความหมายจากข้อคำถามมาแทนที่คำว่าหมูสนาม

ส่วนข้อ 9 นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกโดยก่อนเรียนคือตัวเลือกที่ 1 ร้อยละ 92.31 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้วนักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกคือตัวเลือกที่ 1 ร้อยละ 94.87 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเลือกคำตอบตัวเลือกที่ 1 ลดลง แต่กลับไปเลือกตัวเลือกที่ 3 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.56 เป็น ร้อยละ 5.13 จึงได้ถามนักเรียนที่เลือกคำตอบนี้ได้คำตอบว่า นักเรียนแปลความหมายของคำจากข้อความแวดล้อมไม่ได้ ซึ่งคำว่าดอกไม้ นอกจากจะแปลว่าส่วนหนึ่งของพรรณไม้แล้ว ดังตัวเลือกที่ 2-4 คือ 2. พ่อกุ๊กดอกไม้หน้าบ้าน 3. นางแบบสวมชุดลายดอกไม้ 4. ดอกไม้ในสวนหลังบ้านกำลังบานแต่ดอกไม้ยังแปลเป็นความหมายอื่นได้จากคำตอบข้อที่ 1. เขาพูดจาภาษาดอกไม้ จะแปลเป็นส่วนหนึ่งของพรรณไม้ไม่ได้ ต้องแปลให้เข้ากับข้อความแวดล้อมในที่นี้หมายถึงพูดด้วยภาษาที่สุภาพ ไพเราะ ไม่มีคำหยาบโหล่น

2. การเขียน

2.1 การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม

เมื่อนักเรียนทำแบบวัดฯด้านการเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมซึ่งอยู่ใน ข้อที่ 10-11 จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียน ในข้อ 10 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.1) เลือกคำตอบตัวเลือกที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้อง มีนักเรียน ร้อยละ 15.38 ที่เลือกตัวเลือกที่ 4 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้วนักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องคือตัวเลือกที่ 4 ร้อยละ 28.21 และนักเรียนส่วนใหญ่ยังคงเลือกตัวเลือกที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม โดยคำถามถามว่า ข้อใดสะกดไม่ถูกต้อง ข้อที่เป็นตัวลวง ในตัวเลือกที่ 3 คือคำว่า กวยจับ เป็นข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือก ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน จึงได้ถามนักเรียนที่เลือกข้อนี้ นักเรียนเข้าใจว่าคำนี้ต้องสะกด กวยจับ หรือก้วยจับ ซึ่งสะกดไม่ถูกต้องตามพจนานุกรม ทั้งนี้ น่าจะเทียบเคียงกับคำว่า กวยเดี่ยว ดังนั้นจึงต้องเน้นให้นักเรียนดูคำที่สะกดถูกต้องจากพจนานุกรม ไม่ควรเทียบเคียง หรือใช้ความคุ้นเคย

2.2 การเขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ

จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียน ในข้อ 16 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.28) เลือกตัวเลือกที่ 4 ซึ่งไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง พบว่านักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องในตัวเลือกที่ 1 ร้อยละ 10.26 หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องร้อยละ 15.38 การเลือกคำตอบของนักเรียนแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเข้าใจเรื่องการเขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระเพิ่มขึ้น แต่ยังมีนักเรียนที่เลือกคำตอบที่เป็นตัวลวง จึงถามนักเรียนได้คำตอบดังนี้ นักเรียนเลือกตัวลวงข้อที่ 2. จดหมายธุรกิจ เพราะเข้าใจว่าเป็นการติดต่อระหว่างผู้สมัครกับผู้รับสมัครงาน ซึ่งจดหมายธุรกิจเป็นจดหมายที่ใช้ติดต่อกันในวงการธุรกิจ โดยมีจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ ส่วนตัวเลือกที่ 3. จดหมายส่วนตัว นักเรียนเลือกข้อนี้เพราะเห็นว่าการสมัครงานเป็นเรื่องส่วนตัว ความจริงแล้วจดหมายส่วนตัวเป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน อาจเป็นญาติสนิท ครู อาจารย์ ตัวเลือกที่ 4 จดหมายราชการ นักเรียนเลือกข้อนี้เพราะการสมัครงานต้องมีการคัดกรองเลือกผู้เข้าสมัครอย่างเป็นระบบ และภาษาที่ใช้เขียนก็ต้องเป็นทางการ จดหมายราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ เห็นได้ว่าการตอบของนักเรียนมาจากความเข้าใจรูปแบบของจดหมายที่คลาดเคลื่อนจากการตีความเองของนักเรียน

3. **หลักการใช้ภาษาไทย**

3.1 การวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

ข้อที่ 25 จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.46) เลือกตัวเลือกที่ 1 ซึ่งไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง มีเพียงร้อยละ 28.21 ที่เลือกตัวเลือกที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องร้อยละ 30.77 จึงถามนักเรียน นักเรียนให้เหตุผลในการเลือกตัวลวงเพราะยังไม่เข้าใจเรื่องโครงสร้างประโยคว่าส่วนใดคือภาคประธาน ส่วนใดคือภาคแสดง แต่เข้าใจส่วนขยาย เช่น เด็กอ้วน อ้วนขยายเด็ก แต่เด็กอ้วนในตัวเลือกที่ 1 เป็นภาคประธานจึงไม่ใช่คำตอบ เช่นเดียวกับตัวเลือกที่ 2. ขวดน้ำบนโต๊ะหาย

บนโต๊ะขยายขวดน้ำ แต่ขยายในภาคประธาน ส่วนตัวเลือกที่ 4. น้องคนเล็กชอบโตเรมอน คนเล็กขยายน้อง ซึ่งขยายประธาน และนักเรียนยังเข้าใจว่า หลังคำว่าชอบ ในตัวเลือกที่ 4 คือโตเรมอน เป็นส่วนขยาย ซึ่งเป็นกรรมไม่ใช่ส่วนขยาย

3.2 การแต่งบทร้อยกรอง

เมื่อนักเรียนทำแบบวัดฯ ด้านการแต่งบทร้อยกรอง ซึ่งอยู่ในข้อที่ 27-28 จากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนก่อนเรียน ในข้อที่ 27 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.54) เลือกตัวเลือกที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้อง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องร้อยละ 53.85 จึงได้ถามนักเรียนถึงสาเหตุที่เลือกตัวเลือกที่เป็นคำตอบลวง นักเรียนนับจำนวนคำ และดูจากการสัมผัสสัมผัส โดยไม่สังเกตจากข้อบังคับของโคลงเรื่องคำเอก คำโท

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูงผู้วิจัยได้จัดทำบันทึกหลังการสอน

จากการจัดกระบวนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่กล้าตอบคำถามแต่คำตอบยังไม่ถูกต้อง ครูจึงให้กำลังใจ และให้นักเรียนตอบคำถามใหม่ การตั้งคำถามที่ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน นักเรียนสามารถทำคะแนนหลังเรียนได้สูงกว่าก่อนเรียน จากการตอบคำถามของนักเรียนในระยะแรก นักเรียนไม่ค่อยกล้าตอบคำถามแต่พอครูใช้คำถามบ่อย ๆ นักเรียนจึงเตรียมตัวเพื่อคิดแล้วตอบคำถามมากขึ้น จากคำถามที่ถามนักเรียนเป็นคำถามระดับสูง นักเรียนจึงตอบคำถามได้หลากหลาย แสดงความคิดออกมาได้มากกว่า 1 คำตอบ ซึ่งเป็นการกระตุ้นความคิดและประสบการณ์ของนักเรียนในการเรียนรู้ การถามบางครั้ง ทำให้คำตอบของนักเรียนอาจคลาดเคลื่อน ครูจึงได้ทราบระดับความรู้ของนักเรียน แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น คำถามที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถใช้คำถามระดับสูงทุกประเภท ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนการสอน ตั้งแต่จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวความคิดหลัก กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน

และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งใบงาน แบบฝึกหัด เหล่านี้เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดเพื่อตอบคำถาม นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของนักเรียน

ตัวอย่าง ลักษณะคำถามแต่ละทักษะที่จัดกระบวนการสอนและการเรียนรู้ดังนี้

การใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ จากใบงานเรื่องเส้นขนานองูจากระสามารถใช้คำถามให้สังเคราะห์ ประเมินค่า นอกเหนือจากคำถามที่ให้อธิบาย คำถามให้วิเคราะห์ และคำถามให้ยกตัวอย่าง เช่น ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยขึ้นเป็นหลักการ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านจับใจความ จึงใช้คำถามให้สังเคราะห์

ครู: ถ้าจะตั้งชื่อเรื่องที่เราอ่านควรตั้งชื่อว่าอะไร (คำถามให้สังเคราะห์)

นักเรียนคนที่ 1: อูจจระแสนรัก

ในบางครั้งนักเรียนอาจจับใจความสำคัญได้ไม่ถูกต้อง จับใจความเพียงข้อความสั้น ๆ ไม่ครบทั้งเรื่อง การตั้งชื่อจึงไม่ครอบคลุมเรื่องทั้งหมด เช่น

นักเรียนคนที่ 2: เทวดากับอูจจระ

คำตอบนี้ทำให้ครูทราบว่านักเรียนยังไม่สามารถสังเคราะห์เรื่องที่เราอ่านได้อย่างสมบูรณ์ เพราะใจความสำคัญอยู่ที่เพื่อนเทวดาที่เป็นหนอนไม่ยอมไปสวรรค์กับเทวดา แม้ว่าเทวดาจะพยายามพูดถึงความสุขสบายบนสวรรค์แต่เพื่อนเทวดาก็ยังยืนยันที่จะอยู่ในกองอูจจระต่อไป คำตอบจึงมีคำสำคัญคือ อูจจระ และ คำที่เกี่ยวข้องกับ ความชอบ ความรัก กับอูจจระ

ครูถามคำถามต่อไป เพื่อให้นักเรียนตัดสินใจและพิจารณาอย่างมีเหตุผลโดยใช้คำถามให้ประเมินค่า

ครู: การตัดสินใจของหนอนที่จะอยู่ในกองอูจจระถูกต้องหรือไม่ อย่างไร (คำถามให้ประเมินค่า)

นักเรียนคนที่ 1: ถูกต้อง เพราะหนอนควรจะอยู่ในที่ที่สกปรก เช่นกองอูจจระถ้าอยู่บนสวรรค์จะเป็นที่น่ารังเกียจ อยู่ไปก็ไม่มีความสุข

นักเรียนคนที่ 2: ไม่ถูกต้อง เมื่อหนอนมีโอกาสที่ดีก็ควรไปอยู่บนสวรรค์

คำตอบของนักเรียนทำให้ครูได้ทราบแนวคิดที่นักเรียนประเมินว่าถูกต้องหรือไม่ ซึ่งเป็นไปได้ทั้งสองกรณี ขึ้นอยู่กับเหตุผล และประสบการณ์ของนักเรียน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากเหตุผลต่อไปนี้

1.1 การเรียนด้วยการใช้เทคนิคการใช้คำถามระดับสูง ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนดียิ่งขึ้น เพราะการใช้คำถามที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ช่วยทำให้นักเรียนได้คิด สามารถบรรยาย อธิบายคำตอบ แล้วเกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากตัวเอง การใช้คำถามจึงมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับสิริพร ทิพย์คง (2545) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนแบบใช้คำถามเป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยการถาม-ตอบ โดยครูจะใช้คำถามอย่างต่อเนื่อง นักเรียนตอบทำให้นักเรียนได้คิดตาม โดยมีความคิดไป ทีละน้อย ๆ จนสามารถสรุปได้เอง

1.2 การใช้คำถามระดับสูง โดยที่ตั้งคำถามให้นักเรียนอธิบาย เปรียบเทียบ จำแนกประเภทยกตัวอย่าง ให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า คำถามลักษณะดังกล่าวช่วยกระตุ้นความคิดมากกว่าความรู้ความจำ สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555) กล่าวว่าคำถามระดับสูงส่งเสริมให้ผู้ตอบใช้ความคิด นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐาน แล้วสรุปหาคำตอบ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และเกิดทักษะในการคิดอย่างมีระบบ นอกจากนั้นยังเป็นคำถามที่เปิดโอกาส

ให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นตลอดจนกระตุ้นให้ได้ลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง พบว่านักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ทุกทักษะที่ศึกษาทั้ง การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา จากคำถามระดับสูงที่ทำให้ทราบพื้นฐานความรู้ และกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนเช่น ร้อยแก้วต่างกับร้อยกรองอย่างไร (คำถามให้อธิบาย) นักเรียนมีทั้งตอบถูกและตอบสลับกันระหว่างความหมายของร้อยแก้วกับร้อยกรอง ทำให้ครูทราบว่านักเรียนเข้าใจความหมายไม่ถูกต้อง จากนั้นครูสามารถใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่าร้อยแก้ว และร้อยกรองมากขึ้น เช่น ครูยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่เป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง แล้วถามเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบสอดคล้องกับ ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์ (2531) กล่าวว่า คำถามใช้เป็นสื่อสำหรับสำรวจและทบทวนพื้นฐานความรู้เดิม คำตอบของนักเรียนนำไปสู่การเรียนรู้การสอนบทเรียนใหม่ คำถามใช้กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทุกขั้นตอนในการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนจะตอบคำถามของผู้สอนได้หากสนใจเรียนตลอดเวลาและการที่นักเรียนมีพฤติกรรมกรเรียนรู้ที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น ครูจะต้องตั้งคำถามที่ช่วยพัฒนาการคิดของนักเรียนเพื่อให้เข้าใจบทเรียน สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2551) กล่าวว่า การถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด การตีความ เกิดความคิดความเข้าใจ และการถ่ายทอด ซึ่งวิธีการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกคำถามที่ดี เพื่อจะใช้ในการฝึกทักษะการคิด และช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ถามและผู้ตอบ และสามารถนำไปสู่การอภิปราย การถกเถียงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

3. จากการวิจัยความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทักษะภาษาไทยของนักเรียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามระดับสูง พบว่านักเรียนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเนื้อหา เช่น การเขียนสะกดคำบางคำที่นักเรียนยังสะกดตามความคุ้นเคย เช่น คำว่า กวยจับ นักเรียนสะกดเป็น กวยจับ โดยอาจเทียบเคียงกับคำว่า กวยเดี่ยว ตามความหมายของ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิต (2546) หมายถึง ชื่อของกิน

ชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งที่ใช้ทำเส้นกวยเดี่ยว แต่หันเป็นชิ้นใหญ่ ๆ ต้มสุกแล้วปรุงด้วยเครื่อง มีหมู เป็นต้น ซึ่งเป็นคนละความหมายกับคำว่า กวยเดี่ยว หมายถึง ชื่อของกินชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า เป็นเส้น ๆ ลวกสุกแล้วปรุงด้วยเครื่อง มีหมู เป็นต้น การมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนดังกล่าวเป็นปัญหาที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นได้ ดังที่ Brown (1992) กล่าวว่าความเข้าใจพื้นฐานที่คลาดเคลื่อนจะก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ที่สูงขึ้นไปซึ่งหากผู้เรียนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ย่อมส่งผลกระทบต่อ การแก้ปัญหา การแสดงวิธีทำ และการเรียนรู้เนื้อหาที่สูงขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการใช้คำถามระดับสูงเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการเขียน และการอ่าน
2. ควรศึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา ด้วยแบบวัดแบบอัตนัยและแบบประเมินเชิงปฏิบัติ
3. ควรมีการศึกษาความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเรื่อง การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฉวีวรรณ ปะนามะสา. 2547. *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค 9 คำถาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2555. *เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์.

- ทิพย์วัลย์ สีจันทร์. 2531. **ความสำคัญของการใช้**
คำถาม. (Online).chuleeporn121.
blogspot.com.2. (20 ธันวาคม 2558).
- บุญเลี้ยง ทูมทอง. 2553 **แนวทางการพัฒนาการสอน**
กระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553 **การพัฒนาการคิด.** พิมพ์ครั้งที่
ที่ 4. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิค
พรินต์ติ้ง.
- มนธิรา ภูมิลี ขวลิขิต ชูกำแพง กุศล ศรีสารคาม. 2557.
การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิง
วิเคราะห์ เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเรียนรู้ โดยใช้แผนผัง
ความคิด. **วารสาร คณะศึกษาศาสตร์**
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ฉบับ
พิเศษ).
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับ**
ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมี
บุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรเทพ รักษาพงศ์. 2558. การพัฒนาครูด้านการสอนที่
เน้นการใช้คำถามและแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริม
ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนวัด
ท่าเรือ "อุตสาหกรรมวิทยาคาร". **วิทยจารย์.**
114(4): 77-80.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2551. **คู่มือการเรียนการสอนที่เน้น**
ผู้เรียนเป็นสำคัญ. (Online).
[http://www.des.rmuti.ac.th/ebook/Manual/3
/#/0](http://www.des.rmuti.ac.th/ebook/Manual/3/#/0). [10], เมษายน 2558.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ประกาศผล โอลิมปิก
คณิตศาสตร์. (16 มีนาคม 2557). **เดลินิวส์.** (Online).
www.dailynews.co.th.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ประกาศผลโอลิมปิก ม.
3. (17 มีนาคม 2557). **เดลินิวส์.** (Online).
www.dailynews.co.th.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ประกาศผลโอลิมปิก ม.
6. (27 มีนาคม 2557). **เดลินิวส์.** (Online).
www.dailynews.co.th.
- สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. (27 มีนาคม 2557). ประกาศโอลิมปิก
แล้วคะแนนต่ำเหมือนเดิม. **เดลินิวส์.**
(Online).www.dailynews.co.th.
- สิริพร ทิพย์คง. 2545 **หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์.**
กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.)
จำกัด.
- อรพรรณ บุตรกตัญญู และศศิเทพ ปิติพรเทพิน. 2555.
การพัฒนากระบวนการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยใน
ศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการอบรม:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

References

- Anderson, L W, and Krathwohl D R. 2001. **A
Taxonomy for Learning, Teaching, and
Assessing: A Revision of Bloom's
Taxonomy of Educational Objectives.**
New York: Longman.
- Bloom,B.S. 1956. **Taxonomy of Educational
Objectives.** New York: David McKay.
- Brown. 1992. Using examples and analogies to
remediate misconceptions in physics: factors
influencing conceptual change. **Journal of
Research in Science and Teaching,** 17-34.
- Butkatunyoo, O. and Pitiporntapin S. 2012. **The
Development of Thinking Skills for Early
Childhood in 21 st Century.** Handout of
workshop. Kasetsart University. [in Thai].
- McTighe, J. 1991. **Better thinking and learning.**
Baltimore, MD: Maryland State Department
of Education.
- Ministry of Education. 2009. **The Basic
Education Core Curriculum B.E. 2551(A.D.
2008).** Bangkok: The Agricultural Co-

- operative Federation of Thailand., Limited.
[in Thai].
- National Institute of Educational Testing Service.
O-NET Grade 9 Result Announcement.
(March 17, 2014). Dailynews. (Online).
www.dailynews.co.th. [in Thai].
- National Institute of Educational Testing Service.
O-NET Grade 6 Result Announcement.
(March 16, 2014). Dailynews. (Online).
www.dailynews.co.th. [in Thai].
- National Institute of Educational Testing Service.
O-NET Grade 12 Result Announcement.
(March 27, 2014). Dailynews. (Online).
www.dailynews.co.th. [in Thai].
- Office of the Royal Soceity. 2003. ***Dictionary of the Royal Soceity B.E. 2542 (A.D. 2003).***
Bangkok: Nanmeebooks publication. [in Thai].
- Panamasa, Ch. 2004. ***The Development of Learning Activities of Thai Reading Comprehension for Prathomsuksa 6 Students Using 9 - Question Technique.***
Independent study. Maha Sarakham: Maha Sarakham University. [in Thai].
- Phanphuek, P. (March 27, 2014). ***The O-Net has announced low score intact.*** Dailynews. (Online). www.dailynews.co.th. [in Thai].
- Poommali, M. Chookhampaeng, Ch. Srisarakam, K. 2014. ***Comparison of Analytical Reading Ability, and Attitude towards Thai Language Learning of Matayomsuksa 2 Students during Learning Activity Management between Questioning and Concept Mapping.*** (Abstact). Journal of Education Maha Sarakham: Maha Sarakham University. [in Thai].
- Raksapong, W. 2015. Development of Teachers' Teaching Using Questioning and Concept Mapping to support critical thinking skills of students at Tharua Temple "Utsahawitayakarn" School. ***Journal of Teachers' Professional Development.*** 114(4): 77-80. [in Thai].
- Rangabthook, W. 2008. ***Study Guides, Teaching the Learners for Child Center.*** (Online).
<http://www.des.rmuti.ac.th/ebook/Manual/3/#/0>. [10], April, 2015. [in Thai].
- Srichan, T. 1988. ***The Importance of the Use of Questions.*** (Online). chuleeporn121.blogspot.com.2. (December 20, 2015). [in Thai].
- Susaorat, P. 2010. ***The Development of Thinking.*** 4th Printing. Bangkok: 9119 Technique Printing. [in Thai].

Suthirat, Ch. 2012. *Questioning Techniques for Thinking Development*. 3th Printing. Bangkok: V.Print. [in Thai].

Thipkhong, S. 2002. *Curriculum and Mathematics Teaching*. Bangkok: Institute of Academic development (IAD). [in Thai].

Thumthong, B. 2010. *Guidelines to Improve Teaching the Thinking Process*. 2nd Printing. Maha Sarakham: Maha Sarakham University. [in Thai].